

लवाद नियमित दरखास्त क्र.१९२/२०१८ मधील

निशाणी क्र.२८ खालील आदेश

न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरचा अर्ज हुकूमनामाधारकाने योग्य व अचुक रक्कमेचा हिशोब देण्याबाबत व कर्ज खात्याच्या खतावणीमध्ये केलेल्या खाडाखोडीबाबत स्पष्टीकरण देणेबाबत त्याला निर्देश देण्यासाठी दाखल केला आहे. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरच्या अर्जात कथन केले आहे की, हुकूमनामाधारकाने सदरची दरखास्त ही रक्कम वसुलीसाठी दाखल केली आहे. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने हुकूमनामाधारकाकडे जमा केलेल्या रक्कमांच्या पावत्या न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याच्याकडे आहेत, परंतु हुकूमनामाधारकाच्या खतावणीमध्ये त्या रक्कमा नमुद केलेल्या नाहीत. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने हुकूमनामाधारकाकडे रक्कमा जमा केल्या आहेत परंतु हुकूमनामाधारकाने त्या रक्कमा कमी दाखविल्या आहेत. त्या रक्कमाबाबत न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने अर्जात तपशील दिलेला आहे. त्याने पुढे कथन केले आहे की, हुकूमनामाधारकाने हिशोबात चुक केलेली आहे व जमा रक्कमा दाखविल्या नाहीत. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने हुकूमनामाधारकाकडे एकूण रक्कम रु.१,२७,५०७/- जमा केली आहे, परंतु हुकूमनामाधारकाने व्यवस्थीत हिशोब दिलेला नाही, त्यामुळे हुकूमनामाधारकाला चुकीची रक्कम वसुल करण्याचा अधिकार नाही. म्हणून त्याने त्याचा अर्ज मंजूर करण्याची विनंती केली आहे.

२. सदरचे अर्जास हुकूमनामाधारकाने नि.क्र.३० वर जबाब दिला असून त्याने म्हटले आहे की, न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ चा सदरचा अर्ज कायदेशीर नसून त्याने केवळ दरखास्तीचे कामकाज लांबविण्याच्या हेतुने दिलेला आहे. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने यापुर्वीही अशाच पध्दतीचे चुकीचे नि.क्र.१८

ते २० वर अर्ज दिले होते व दरखास्त रद्द करण्याची मागणी केली होती. त्या अर्जावर दोन्ही पक्षांचा युक्तीवाद ऐकल्यानंतर न्यायालयाने ता.०४/०३/२०२४ नि.क्र.२० चा अर्ज नामंजूर केला आहे. त्यानंतर हुकूमनामाधारकाने न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याला तुरुंग वॉरंट काढण्याबाबत अर्ज दिला होता व त्याप्रमाणे त्याला तुरुंग वॉरंट काढण्याबाबत न्यायालयाने आदेश केला होता, परंतु सदरचे वॉरंटची बजावणी झाली नाही. त्यानंतर पुन्हा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने नि.क्र.२५ व २६ वर अर्ज देऊन त्याच्या कर्जखाते उता-याची मागणी हुकूमनामाधारकाकडे केली. त्याप्रमाणे हुकूमनामाधारकाने कर्ज खात्याची उता-याची नकल न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ला दिली. त्यानंतर पुन्हा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरचा नि.क्र.२८ चा अर्ज देऊन त्या उता-यातील नोंदीबाबत आक्षेप नोंदवून त्याबाबत खुलासा करणेबाबत विनंती केली आहे.

३. हुकूमनामाधारकाने पुढे कथन केले आहे की, त्याने मुळ लवाद प्रकरण दाखल केल्यानंतर त्यातील सर्व प्रतिवादींना सुनावणीबाबत नोटीसा काढल्या होत्या. त्या प्रकरणात न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याला नोटीस मिळून सुध्दा त्याने त्या प्रकरणात त्याचे म्हणणे दाखल केले नाही व त्याचा बचाव करण्यासाठी त्याने कोणतीही तजवीज केली नाही. त्यानंतर लवाद यांनी उपलब्ध कागदपत्रांच्या आधारे त्या प्रकरणात ता.०७/०५/२०२१८ रोजी न्यायनिर्णय देऊन सर्व प्रतिवादी हे वादी संस्थेस ता.३१/०३/२०१६ रोजी पर्यंत रक्कम रु.८४,७४१/- व त्यानंतरचे व्याज देणे लागत असल्याबाबत आदेश पारित करून निवाडा जाहिर केला आहे. त्या प्रकरणाची पूर्ण माहिती न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याला होती परंतु त्याने त्या न्यायनिर्णयाविरुद्ध सदरचा निवाडा कोठेही आव्हानित केला नाही. त्यामुळे तो निवाडा हा अंतिम झाला आहे. त्याने पुढे असे कथन केले आहे की, त्यांच्या संस्थेचे तत्कालीन कर्मचारी यांनी न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ यांच्याकडून घेतलेल्या काही रक्कमा कर्ज खात्यावर जमा न करता स्वतःकडे ठेवून घेतल्या होत्या परंतु वादी संस्थेने त्या सर्व रक्कमा त्या कर्मचा-याकडून वसूल करून वेळोवेळी न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याच्या कर्ज खात्यावर जमा केलेल्या होत्या व आहेत. त्या सर्व रक्कमा जमा केल्यानंतर ता.३१/०३/२०१६ या आर्थिक वर्षाअखेरीस न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याचेकडून

रु.८४,७४१/- ही येणे बाकी होती. सदर रक्कमेची त्यावेळी लेखी मागणी करूनही न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने ती रक्कम हुकूमनामाधारकाच्या संस्थेस दिली नव्हती. तसेच हुकूमनामाधारकाने नोटीसमध्ये मागणी केलेली रक्कम ही न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ हा देणे लागत नाही असे त्याने हुकूमनामाधारक संस्थेस कळविले नव्हते. त्यामुळे आता सदरच्या दरखास्तीच्या अंमलबजावणीच्या वेळी त्याला कोणतीही तक्रार करण्याचा अधिकार नाही. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ हा व्यवसायाने शिक्षक असून चतुर आहे. तो हुकूमनामाधारक संस्थेस म्हणतो की, तो पैसे भरणार नाही आणि कोर्टासमोर येणार नाही. म्हणून शेवटी त्याने सदरचा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याचा अर्ज फेटाळण्यात यावा अशी विनंती केली आहे.

४. वर नमूद केलेल्या कथनांचा विचार करून माझे विचारार्थ खालील मुद्दे आहेत व त्या मुद्द्यावर मी माझे कारणांसह निष्कर्ष नोंदवित आहे.

मुद्दे	निष्कर्ष
१. सदरचा अर्ज मंजूर करणे ... आवश्यक आहे काय ?	नाही.
२. आदेश काय ? ...	अंतिम आदेशाप्रमाणे

कारणमिमांसा

मुद्दा क्र. १ बाबत

५. मी न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ तर्फे विद्वान वकील श्री.कदम व हुकूमनामाधारकातर्फे विद्वान वकील श्री.शिंदे यांचा युक्तिवाद ऐकला. तसेच सदरच्या प्रकरणांमधील संबंधीत दस्तऐवज पाहिले. नि.क्र.४/१ वर लवाद अर्ज क्र.०३/२०१७ च्या निवाड्याची प्रत असून त्यात नमुद केले आहे की, न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ते ४

यांना त्या अर्जाचे समन्स बजावून सुध्दा ते त्या प्रकरणात हजर न झाल्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध एकतर्फी चौकशीचा आदेश पारित करण्यात आला आहे. लवाद अर्ज क्र.०३/२०१७ चा निवाडा ता.०७/०५/२०१८ रोजी पारित करण्यात आला आहे. सदरचे लवाद अर्जाचे समन्स बजावून सुध्दा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ते ४ हे त्यात हजर झाले नाहीत व त्यांनी त्यांचे म्हणणे किंवा बचाव त्यात उपस्थित केला नाही. जर, हुकूमनामाधारकाचा हिशोब चुकीचा होता किंवा जर हिशोबाबाबत न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ते ४ यांना आक्षेप होता, तर तो त्यांनी त्या लवाद अर्जामध्ये घेणे आवश्यक होते. सदरचे लवादाचा निवाडा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ते ४ यांनी कोठेही आव्हानित केल्याचे दिसून येत नाही. सदरचा निवाडा अंतिम झाल्याचे स्पष्ट होते.

६. हुकूमनामाधारक यांनी सदरची दरखास्त ता.१६/१०/२०१८ रोजी दाखल केली आहे. त्यानंतर ता.२४/०१/२०१९ रोजी न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ ते ४ यांना सदरच्या दरखास्तीच्या नोटीसा बजाविल्याचे दिसून येते. त्यानंतर न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ हा सदरच्या दरखास्तीमध्ये ता.१८/०३/२०२१ हजर झाला होता परंतु त्याने दरखास्तीस काहीही म्हणणे दिले नाही व दरखास्तीमधील रक्कम जमा केली नाही. त्यामुळे हुकूमनामाधारकाने न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याला दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या क्रम २१, नियम ३७ अन्वये नोटीस पाठविण्यासाठी नि.क्र.१० वर अर्ज दिला होता व तो मंजूर करण्यात आला आहे. सदरची नोटीस बजावून सुध्दा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने काहीही रक्कम जमा केली नाही. त्यामुळे हुकूमनामाधारकाने न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याला दिवाणी तुरुंगात ठेवण्यासाठी नि.क्र.१२, १५, १६ अन्वये अर्ज दिले होते व ते मंजूर करण्यात आले होते, परंतु सदरचे वॉरंट न बजाविता परत आले आहे. त्यानंतर ता.०४/०८/२०२३ रोजी न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरची दरखास्त रद्द करण्यासाठी नि.क्र.२० वर अर्ज दिला होता व तो न्यायालयाने नामंजूर केला आहे. त्यानंतर पुन्हा न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरचा अर्ज दिला आहे. यावरून स्पष्ट होते की, न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ हा सदरच्या दरखास्तीचे कामकाज जाणीवपूर्वक लांबणीवर

टाकण्याचा प्रयत्न करत आहे. मी वर नमुद केल्याप्रमाणे, न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने मुळ लवादासमोरील प्रकरणात हुकूमनामाधारकाच्या हिशोबाबाबत कोणताही आक्षेप घेतलेला नाही. तसेच लवादाचा निवाडा कोठेही आव्हाणीत केलेला नाही. सदरचा निवाडा हा अंतिम झालेला आहे. सदरचे न्यायालय हे अंमलबजावणी न्यायालय असून ते हुकूमनामाच्या बाहेरील गोष्टींचा विचार करू शकत नाही. त्यामुळे न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याच्या आक्षेपात कोणतेही तथ्य नसल्याचे दिसून येते. न्यायनिर्णीत ऋणको क्र.१ याने सदरचा अर्ज दरखास्तीचे कामकाज लांबविण्यासाठी दाखल केल्याचे दिसून येते. त्यामुळे सदरचा अर्ज नामंजूर होण्यास पात्र आहे. म्हणून मी मुद्दा क्र. १ चे उत्तर "नकारार्थी" नोंदवित आहे.

मुद्दा क्र. २ बाबत

५. मी वर नमुद केल्याप्रमाणे सदरचा अर्ज नामंजूर करणे आवश्यक आहे. म्हणून मी मुद्दा क्र. २ चे उत्तरासाठी खालील अंतिम आदेश पारीत करीत आहे.

आदेश

सदरचा निशाणी क्र.२८ चा अर्ज नामंजूर करण्यात येत आहे.

दि.०२/०९/२०२५.

(सो.द.घनवट)

दिवाणी न्यायाधीश वरीष्ठ स्तर,

माळशिरस.

६ लवाद नियमित दरखास्त क्र.१९२/२०१८ मधील
निशाणी क्र.२८ खालील आदेश

शेरा

मी शपथेवर सांगतो की, या पी.डी.एफ. आदेश फाईल मधील मजकूर हा मूळ आदेशातील मजकूराशी शब्द न शब्द सारखा आहे.

लघुलेखकाचे नाव	-	श्री.म.पां.सदाफुले.
कोर्टाचे नाव	-	दि. न्या. व. स्तर, माळशिरस.
न्यायनिर्णयाचा मजकूर सांगितल्याचा दिनांक	-	०२/०९/२०२५.
न्यायनिर्णय टंकलिखित केलेला दिनांक	-	०२/०९/२०२५.
न्यायनिर्णय स्वाक्षरीत केल्याचा दिनांक	-	०२/०९/२०२५.
न्यायनिर्णय अपलोड केल्याचा दिनांक	-	०३/०९/२०२५.

स्वाक्षरीत/-

दि.०३/०९/२०२५.

(श्री.म.पां.सदाफुले)

लघुलेखक ग्रेड - २,

दिवाणी न्यायालय, व. स्तर, माळशिरस.